

kličemo: »Bog plačaj!« Večji učenci in učenke so prednašali lepe spise in pesmice, prepevali mile pesmice in tako nam je le prehitro minol čas, in ko se je solnce skrilo za visoke Solčavske planine, vračali smo se tudi mi domov s srčno željo, da bi tudi prihodnje leto večali enacega veselja. — Binkoštni ponedeljek pa je imelo naše novo »Kmetijsko bralno društvo« svoj prvi občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan, le žal, da je bila lepo okrašena utica »na gmajni« premala, da bi mogli vsi dobiti prostora. Ko je zapel mešani zbor Laharnarjevo pesem »Kadar mlado leto«, pozdravil je načelnik društva, č. g. Al. Kreft, navzoče, ter v lepem govoru razložil potrebo in namen društva, ki se bo vedno trudilo svojim udom podajati zdravega berila, katoliških časnikov in knjig, ki jih bodo vnemali k ljubezni do Boga in domovine po znanem geslu: »Vse za vero, dom, cesarja«. Na to je pristopilo k društvu 20 novih udov; vseh udov šteje sedaj društvo 52. Za tem je potovalni učitelj g. Iv. Belé prav zanimivo razlagal o cepljenju ameriških trt in o trtoreji sploh. Vsi smo ga z veseljem poslušali. Prav dobro je pogodil tudi g. učitelj Tomaž Grah svoj govor o ekonomiji kmečkih pridelkov in izdelkov, ki je marsikateremu izvalil smeh, vendar je bil ob enem tudi podučljiv. Gosp. načelnik se obema govornikoma v imenu nas vseh zahvali za njih trud, ter jih ob enem prosi, naj bi nas še v prihodnje večkrat razveseljevala s podučnimi govori; med posameznimi točkami pa nam je delal veselje mešani zbor s celo vrsto lepih pesmic. Take, res narodne veselice si vsi kmalu zopet želimo.

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju je pred tednom bil ministerski predsednik, grof Bađeni, oni dan pa trgovinski minister, baron Glanz. Gotovo je bil razgovor o nagodbi z Ogersko in kako bi se dali spraviti Čehi in Nemci na Češkem. — Vlada želi, naj pogajanja med Čehi in Nemci vodijo veleposestniki.

Gornje Avstrijsko. Poslanec dr. Ebenhoch je na shodu izjavil, da je katoliška ljudska stranka pripravljena, žrtvovati ugodnosti, katere ima po sedanjosti večini v državnem zboru, da se le na Češkem doseže sprava med Čehi in Nemci.

Češko. Konservativni veleposestniki zdaj krepko drže z Mladočehi in sploh s češkim ljudstvom. To je izjavil tudi njih voditelj, grof Deym, na volilskem shodu v Taboru.

Štajarsko. Čehi imajo v Gradcu tri društva. Seveda so ta graškim nemškim zagrizencem trn v peti. Najbolj pa ta društva preganjajo nemški dijaki, ki vse smrtno sovražijo, kar je slovenskega.

Koroško. Dne 11. julija bode v Celovcu shod nemških nacionalcov iz planinskih dežel. Bobnali bodo zoper jezikovne naredbe na Češkem. — Prih. nedeljo bode v Dolinčicah poročal državni poslanec Lambert Einspieler.

Kranjsko. Na slavnost pevskega društva »Ljubljana« pride v nedeljo blizu 50 slov. društev ter Hrvatje iz Zagreba in Sušaka. — Na Petrovo se v Dobrničah odkrije doprsni kip Friderika Barage, ki ga je krasno izdelal Al. Progar v Celovcu.

Primorsko. Tržaški časnik »Independente« je nedavno pisal, da je treba vsakega gmotno uničiti, kdor si upa javno slovenski govoriti. Res, satansko sovraštvo! — V Trstu te dni sodijo 23 Barkovljanov, ki so zaprti

zaradi nemirov ob državnih volitvah. Kdor zmore, naj v Trst »Edinosti« pošlje kak dar za obsojene Slovence.

Ogersko. Blizu tri tedne je v državnem zboru obstrukcija zaradi § 16. tiskovne postave, po kateri ne bodo porotniki sodili tiskovnih prestopkov, ampak vladi udani sodniki. — V Alföldu je med ženjci in žanjicami nastal štrajk. Posestniki so vsled tega v veliki zadregi, pa tudi vlada, ker so ondi najlepša žitna polja.

### Vnanje države.

Rim. Novi ruski poslanik pri sv. stolici Čarikov je včeraj nastopil svojo službo. Naj bi vedno skrbel za lepo sporazumljenje med sv. stolico in rusko vlado, kakor njegov prednik Izvoliski!

Italijansko. Nikjer menda niso delavci večji reveži ko v tej državi. Zato je vlada državnemu zboru predložila tri postavne načrte v izboljšanje delavskega stanu. Prvi se tiče zavarovanja proti nesrečam, drugi zavarovanja starosti in nezmožnosti, tretji pa varnosti v rudokopih in kamnolomih.

Francosko. Odkar se je dne 12. junija raznesla bomba na trgu de la Concorde v Parizu, ne mine skoro dan, da ne bi tu ali tam našli kake bombe. To pač ni prijetno!

Belgijsko. Oni dan so bili generali pri kralju ter prosili za občno vojaško dolžnost, za katero še se ne more ogreti večina v državnem zboru. Kralj se je pri tej priliki odločno izrekel zanjo.

Angleško. Državni zbor je častital kraljici o 60-letnici kraljevanja, samo irski poslanci so zoper to protestirali, ker še se njihovemu ljudstvu vedno tako godi, kakor turški raji.

Bolgarsko. Vlada zmirom več vojakov pošilja proti rumunski meji, pa tudi proti turški. Zato pa turška vlada še vedno oborožuje svojo vojsko, dasi se med Grško in Turško še te dni mir sklene. Bolgari se gotovo ne bodo upali napasti Turčije.

Grško. Že pred zadnjo vojsko so državne blagajnice bile navadno preprežene s pajčevino, zdaj pa še nesrečna vojska! Zato je vlada poslala velesilam spomenico, v kateri dokazuje, da ne more Turčiji ničesar plačati. — Na željo nemškega cesarja je ukazal sultan, naj turška vojska zapusti Tesalijo.

Afriki. V Egiptu se med Angleži in arabskimi derviši še to poletje začne zopet bojni ples. — Oranijska republika je sklenilo zvezo z južnoafriško republiko. Angležem je to sila neprijetno.

## Za poduk in kratek čas.

### Socijalist.

(Spisal Ant. Solnce.)

Nobenemu izmed vseh vaščanov niso ugajali nauki socijalne demokracije bolj, nego kmetu Antonu Fajsu. Zanj so došli ravno o pravem času. Svoje nekdanje veliko posestvo je malo da ne že zapil in zavoljo tega bi ne bil hud, ako bi se sedaj delilo. Pri delitvi bi vsakakor ničesar ne zgubil. In ker je socijalna demokracija za delitev, korakal je Anton Fajsa zaupljivo pod njenim praporom.

V nedeljo popoldne je bilo. Pomladansko solnce se je nagibalo k zatonu. V gostilnici pri Čvrku se je nabiralo polagoma vedno več pivev. Najbolj se je pilo žganje, pa tudi vina se nekateri niso branili. Na klopi pri peči je sedel za nepogrnjeno mizo Anton Fajsa. Krčmar, mož v štiridesetih letih, čednega obraza in lepe postave, je ravnokar postavil prednj vnovič osminko spirita.

»Zdaj bova delila, Fajs!« se oglasi v tem pri drugi mizi mladi Kreft. Bil je župan velike občine, čeprav se je bil izmed najmlajših gospodarjev v občini. Pred seboj je imel četrtinko vina. — »Kaj bi rad?« vpraša Fajs hreščeče, vzame pipo iz ust ter iztrese iz nje pepel na tla. — »Delila bova z žganjem, kaj ne?« ponovi Kreft s porogljivim posmehom okoli ust. — »Delila . . . kaj delila?« — »No, saj si ti zato, da si vse delimo.«

»Delimo . . . da . . . delimo;« ponavlja Fajs ter dene prazno pipo zopet v usta. »Ti si mlad, Kreft, ti še tega ne razumeš. . . . Prej še morajo priti . . . nove postavbe!« — »A tako! Po novih postavah se bo se le delilo. Kdaj pa bodo že prišle?« — »Kdaj? Tega zdaj ne vem!« odgovori kmečki socijalist ter krepko potegne iz osminke, kakor da bi si hotel poživiti svoj spomin. »Ne vem, kdaj bodo prišle . . . nove postavbe. To sem pozabil vprašati Bogataševega študenta zdaj o Veliki noči, ko je bil doma.«

»Bogataševega študenta, ki študira v Gradcu za doktorja?« vpraša Kreft, še vedno z lahnim nasmehom v ustnih prikotih. »Ali on to ve?« — »Bogatašev študent, ki študira za doktorja . . . ? Bi tega ne vedel?« se začudi Fajs in užaljen zaradi tako neumnega vprašanja izprazni osminko ter jo potisne pred Čvrka, ki je molče poslušal zanimivi razgovor.

Fajs sname zopet prazno pipo iz ust ter tolče po njej, da bi odstranil zadnji prašek pepela. Ko po tem vtika in zaškrnjuje leseno cev v pipo, se mu mahoma v glavi zablise vesela misel. Rudeča socijalistična barva na nosu se nekoliko počrni in na široko odprte oči zrejo belo na Krefta.

»Ti, Kreft, v počitnicah, ko pride oni Bogatašev študent domu, tedaj boš nekaj doživel, Kreft!« — »Kaj pa?« — »Tedaj boš nekaj doživel! Kaj takega še v naši fari ni bilo! Tedaj bodo ljudje zvedeli resnico!« — »No, no! zglesi se Čvrk, tedaj se bodo ljudem oči odprle? Ali jih bosta vidva s študentom odpirala?« — »Bova jih! Slovensčino bomo naredili, kakor prejšnja leta nekda dijaki, ko so govorili, hudi jih vzami, no . . . ne pride mi v glavo . . . no . . .« — »O slovenski domovini so govorili, misliš povedati,« pomaga Kreft. — »Da, o domovini so govorili, o slovensčini. Hudič mi ni prišel na misel!«

Hude kletvice so bile pri Fajsu nezmotljivo znamenje, da so mu osminke prilezle do možgan. — »To pa ni bila slovensčina, to so bila zborovanja,« popravlja ga Kreft v izrazu. — »Vsejedno; kaj boš motil! Bogatašev študent bo tedaj vse povedal, resnico bo povedal,« — »Pa tudi, kdaj bodo prišle nove postavbe?« — »Tudi to . . .« — »In o delitvi?« — »Tudi o delitvi . . . Bogatašev študent, ta zna!«

»V počitnicah torej, tedaj bova delila, Fajs, ker še danes nisi hotel,« pravi Kreft smeje, ustane ter se začne odpravljati. — »Delili bomo . . . hudiča . . . delili,« hrešči Fajs ter se okrepčuje z močnimi požirki za bodočo delitev. — Kreft je odšel, Fajs pa še je zmeraj govoril pri peči o študentu, o slovensčini, o delitvi, o resnici. . . .

Noč je že dolgo časa pokrivala s svojimi črnimi krili trudno mater zemljo, ko se je opotekal Fajs proti domu. Na glas je reševal s svojim od špirta razsvetljenim duhom težavno socijalno vprašanje. Mogoče, da se je pripravljaj že tudi na kak govor o priliki slovensčine, ki sta jo mislila prirediti z Bogataševim študentom.

(Dalje prih.)

**Smešnica.** Orožnik kriči za bežečim uzmovičem: »Stoj vendar! Čemu tako letiš?« — Uzmovič: »Moram; zdravnik mi je za mojo bolezen letanje posebno priporočal.« — »Meni tudi!« zakriči orožnik ter ga že zgrabi za vrat, »torej letiva skupaj!«

## Razne stvari.

(Mil. knezoškofo) so na praznik presv. Rešnjega Telesa pri večernicah podelili v zavodu mariborskih šolskih sester papežev blagoslov, v petek jutraj pa v dijaškem semenišču, kjer so gojencem v iskrenih besedah priporočali pobožnost, marljivost in pokorščino.

(Pri čč. frančiškankah) v Mariboru so ono nedeljo mil. knezoškofo izvršili redovno preoblečenje. Preoblečene so bile gospodične: Alojzija Atzler iz Gradea, Frančiška Wunderl iz Ljutomera in Frančiška Primec iz Žužemberka.

(Okrajni zastop celjski) je v seji dne 12. junija vsprejel naslednjo resolucijo: »Okrajni zastop celjski odobrava jezikovni naredbi za Česko in Moravsko kot čin pravičnosti ter prosi visoko vlado, da izda take naredbe tudi za vse slovenske pokrajine, in tako uresniči člen XIX. državnih osnovnih zakonov.« Kdaj se pa oglasijo drugi okr. zastopi in občine?

(Ciril-Methodovi kresli) Slovenci! Zažgite v nedeljo, dne 4. julija, v predvečer godu naših sv. bratov Cirila in Metoda prav mnogo kresov po vseh slovenskih hribih in gorah v znak naše goreče ljubezni do največjih dobrotnikov vseh Slovanov!

(Prošnjo) za dvojezični poštni pečat je vložila občina Rečica v gornji Savinjski dolini. Poslanec vitez Berks je govoril v tej zadevi z ministrom ter upa, da se tej pravični zahtevi ustreže.

(Na mariborski gimnaziji) se prične matura ali zrelostni izpit dne 12. julija. Predsednik izprševalne komisije bode Linhart, deželni ljudskošolski ogleda in prijatelj znanega Hansa Kordona. Sklep šole na tej gimnaziji bode pa bržčas že dne 10. julija.

(Šolske vesti.) Novo šolsko zastavo na Polzeli je darovala gospa pl. Pongrač-eva. — Šola v Gornjem gradu je zaprta zaradi kašlja med otroci. — Na Rečici je štirirazredno šolo nakazal deželni šolski svet.

(Izpred Solčavskih planin.) Sneg je pobelil zadnjo soboto, dne 19. junija, naše planine globoko v dolino. — Dežja je padlo oni četrtek po noči v gornji Savinjski dolini 45 mm.

(Blizu Čresnjevca) pri Slov. Bistrici je neki kmet, kateri ima povsod veliko besedo. Peča se vedno z »Delavcem« ter druge ljudi prigovarja, naj ž njim potegnejo in držijo. Kaj s tem namerava, še ni znano, ali dobro bi bilo, ga opazovati!

(Letina okoli Ljutomera.) Ozimina se je lepa prikazala, ali močno deževje in vetrovje je posebno rž več ali manj na tla pritislila. Sadno drevje je jako cvetelo, ali v Ljutomerskih gorah je s cvetjem tudi sadje odpadlo, le po Murskem polju bode srednja sadna letina. Tem lepše pa se kaže v vinogradih, kjer je trta še precej grozdja nastavila.

(Zahvala.) V pretečenem letu po toči hudo poskodovanim na Ženiku in deloma trbegonjskim občanom, župnije Sv. Jurij ob Ščavnici, se je podelila zdatna podpora v živilih, katero sta nam pridobila naš č. g. župnik Ivan Kunce in okr. glavar, plem. g. Zupančič, od deželnega odbora. Za njuno ljubezen in skrb se jima v imenu obdarovanih tem potom pristrčno zahvaljuje županstvo občine trbegonjske.

(Nagla pošta) ali kod je bližnja pot iz Moškanje pri Ptuj v Kozje? Ena vodi iz Moškanje skozi Kočevje in Mokronog na Kranjskem. Druga pa pelje iz Moškanje skozi Podgrad in Materijo v Istri, in skozi Divačo blizu Trsta. Po prvi poti je romalo 5 pisem, po drugi pa eno. Umevno je, da pisma hodijo po tej poti tedenj dni, umevno pa tudi, da vedno svoj namen zamudijo, da trpita škodo pošiljatelj in prejemnik. Kaj je temu krivo? Menda samoslovenski naslov? To in najbrž tudi